

Referat

AALBORG BYRÅD

Aalborg Byråd

Familie- og Socialudvalget

Mødet den 05.04.2019 kl. 09.00 - 12.00

Mødelokale E, 3. etage, Sønderbro 12

**Aalborg
Kommune**

Indholdsfortegnelse

Åben

1	Godkendelse af dagsorden	1
2	Godkendelse af ændring af serviceniveauet på voksenhandicapområdet - 1. behandling	2
3	Godkendelse af ændring af serviceniveauet på børnehandicapområdet - 1. behandling	7
4	Godkendelse af proces for arbejdet med inklusion samt organiseringen af specialtilbudsviften på 0-6 års området	12
5	Godkendelse af ansøgning om etablering af partnerskaber mod negativ social kontrol	17
6	Orientering om ændring af reglerne for plejefamilier	20
7	Orientering om ny lov om Familieretshuset	24
8	Orientering fra Rådmand og direktør	30
9	Eventuelt	31
12	Godkendelse af referat	32

Lukket

10	Orientering fra Rådmand og direktør - lukket	
11	Eventuelt - lukket	

Familie- og Socialudvalget

Tid Fredag 5. april 2019, kl. 09.00

Sted Mødelokale E, 3. etage, Sønderbro 12

Afbud

Til stede Christina Halkjær, Tobias Bøgeskov, Søren Kusk, Anne Honoré Østergaard, Vibeke Gamst, Anna Kirsten Olesen, Mai-Britt Iversen

Øvrige deltagere Arne Bilgram, Hanne Manata, Hans Chr. Mariegaard og Birgitte Welling (ref.) deltog i hele mødet. Leder af Specialgruppen Lars Lykke Knudsen deltager under behandling af punkt 2 og 3. Der var afbud fra Arne Lund Kristensen.

Øvrige oplysninger

Punkt 1.

Godkendelse af dagsorden

Beslutning:

Godkendt.

Punkt 2.

Godkendelse af ændring af serviceniveauet på voksenhandicapområdet - 1. behandling

2019-022847

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen indstiller, at Familie- og Socialudvalget godkender,

- at sagsbeskrivelsen med tilhørende bilag sendes i høring i Handicaprådet, relevante LMU'er, OMU Center for Dag- og Døgntilbud, relevante MED-udvalg i Børne- og Familieafdelingen og Jobcentret samt AMU-SA og Ældre- og Handicapforvaltningen
- at de vejledende serviceniveauer på voksenservicelovsområdet træder i kraft 15.06.19.

Beslutning:

Godkendt mhp. at sagen sendes i høring forud for forventelig 2. behandling i Familie- og Socialudvalget den 07.06.19.

Antal borgere i botilbud er status quo fra 2017 til 2018 med 60, hvorimod stigningen ses i antallet, der får bostøtte fra 663 i 2017 til 733 i 2018 og dermed også stigning i udgiften til bostøtte fra i 2017 mio. kr. 37,304 til i 2018 mio. kr. 43,375.

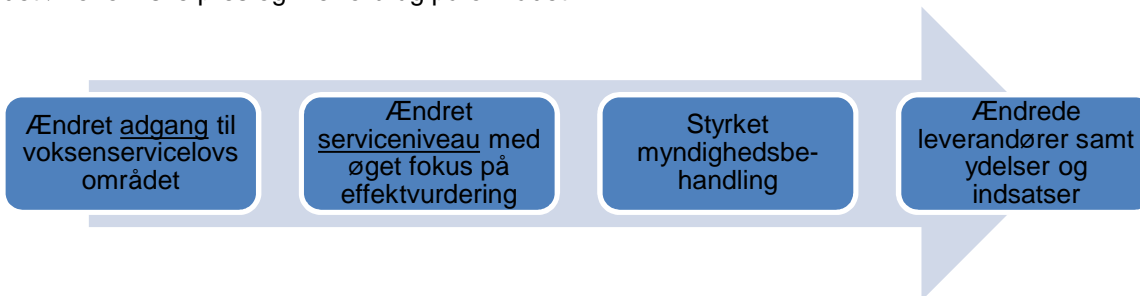
Nyt bilag 1 om udvikling i antal borgere og økonomi omdelt på mødet til erstatning af det vedhæftede bilag 1. Vedhæftes referatet.

Sagsbeskrivelse

Lederen af Specialgruppen deltager under punktet.

Familie- og Socialudvalget godkendte 14. december 2018 Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens omstillingsplan på voksenservicelovsområdet 2018/2019. I fremstillingen blev den økonomiske udfordring på både landsplan og i Aalborg Kommune beskrevet. Som led i omstillingsplanen i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen blev fire centrale omstillingsområder beskrevet som virkemidler til at imødegå det økonomiske pres og merforbrug på området.

Socialafdelingen har forventelig primo april gennemført den ændrede adgang til voksenservicelovsområdet i form af fremskudte indsatser og påbegyndt processen med en styrket myndighedsbehandling, idet der primo 2019 er ansat 2 1/2 ekstra rådgivere samt faglig koordinator. Der er naturligvis tale om en vedvarende og kontinuerlig proces, men de ønskede ændringer, der blev beskrevet i omstillingsplanen, er nu gennemført.

I forlængelse af beslutningen om skriftlige vejledende serviceniveauer vil myndighed fra sag til sag vurdere, hvilken leverandør der med den nødvendige kvalitet og passende omkostningsniveau/takster kan levere den efterspurgte ydelse. Såfremt der er behov for udvikling af nye tilbud/ændrede serviceniveauer og takster sker dette i dialog med interne og eksterne udførere.

Vedlagte bilag viser udviklingen i antal og økonomi perioden 2014-2018 på bostøtte og botilbud på voksenservicelovsområdet. Bilaget viser dermed også hvilken udvikling den samlede omstillingsplan skal forandre på.

Ændret serviceniveau

Serviceniveauerne, som den sidste af de fire beskrevne omstillingsområder på voksenhandicapområdet, er blevet eftersat og forslag fremlægges nu til ændring i overensstemmelse med Socialafdelingens kerneopgave:

"Vi skal medvirke til, at de børn, unge og voksne vi kommer i kontakt med oplever en forandring og øger muligheden for at mestre eget liv".

De nye serviceniveauer vil blive effektueret ved nyvisitationer samt løbende ved opfølgninger og revurderinger af borgerens støttebehov.

For uddybning af de vejledende serviceniveauer for borgere, hvis forsørgelsesgrundlag ikke er pension efter Servicelovens:

- § 85 (socialpædagogiske støtte)
- § 105 (botilbud i almennyttig bolig)
- § 107 (midlertidigt botilbud) og
- § 108 (varigt botilbud)

henvises til de fire vedlagte bilag med beskrivelse af forslagene til serviceniveauer på området. Serviceniveauerne er formuleret med tydelig sammenhæng mellem temaerne i voksenedringsmetoden (VUM) og de ydelser, der beskrives i serviceniveauerne, hvilket understøtter borgernes forståelse af området. Der er tale om vejledende serviceniveauer, da der i forhold til den enkelte borger altid skal finde en konkret og individuel vurdering sted, således skøn ikke sættes under regel.

Ud over eksisterende administrationsgrundlag administreres området for nuværende efter vedlagte serviceniveauer. Se bilag.

Herudover arbejdes der p.t. på en beskrivelse af serviceniveauet på Servicelovens § 82 (forebyggende tiltag med visitation og hjemmebaserede indsatser). Det forventes, at der i løbet af 2. halvår 2019 kan fremsendes yderligere beskrivende materiale vedrørende dette. Et væsentligt opmærksomhedspunkt er p.t., at der ikke bliver tale om opdrift som følge af dette nye forebyggende tiltag. Det er derfor nødvendigt med en længere proces på området, da der er tale om nye indsatsmuligheder efter Servicelovens bestemmelser pr. 01.01.2018. Området kræver derfor en proces, der giver mulighed for grundige drøftelser, afklaringer og forventningsafstemning samt videns- og erfaringsdeling med relevante 6-byer forinden.

I forhold til hele omstillingsplanen på voksenservicelovsområdet har det været Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens vurdering at en relativ hurtig omstillingsproces var afgørende for at finde effektfulde virkemidler på den helt korte bane. Vurderingen er dermed også, at man samtidig og i omsætningen af de vejledende serviceniveauer er i stand til at understøtte borgerens forandring og øge muligheden for at mestre eget liv og dermed på én og samme tid skabe fremdrift for borgerne og sikre økonomisk bæredygtighed for Aalborg Kommune.

Proces

De vedlagte forslag til beskrivelse af serviceniveauerne på voksenhandicapområdet er tilvejebragt ved et kickoff-møde, hvor rådgivere med myndighedsansvar på voksenområdet og bostøttemedarbejderne deltog. Formålet var at opnå en fælles forståelse af nødvendigheden af et serviceniveau og forslag til hvilke områder, der burde beskrives.

Herefter deltog ledelsen, repræsentation fra rådgivergruppen, bostøttemedarbejdere og socialfaglig konsulent på et seminar, hvor processen fortsatte med drøftelse af målgruppe og serviceniveauet for den socialpædagogiske indsats.

Processen har skabt et fælles afsæt, hvor relevante parter på tværs af området har opnået samme indsigt og viden med henblik på den videre formidling og omsætning af materialet.

Formidling af serviceniveau

Godkendes de fremlagte forslag til vejledende serviceniveauer på voksenhandicapområdet vil serviceniveauerne blive offentliggjort via Aalborg Kommunes hjemmeside. Der vil samtidig blive taget initiativ til dialog med samarbejdspartnere i egen forvaltning samt i andre forvaltninger om de ændrede serviceniveauer. Formålet er at fremme en gennemsigtighed for borgerne i Aalborg Kommune og dermed øge mulighederne for en bedre forventningsafstemning mellem borger og Aalborg Kommune.

Forventet effekt

Det forventes, at der med omstillingsplanen kan sikres budgetoverholdelse i løbet af 2019/2020 på området. I den tidligere godkendte omstillingsplan blev det beskrevet, at nogle borgere forventes at opleve en reduktion i serviceniveauet og andre vil opleve ændrede tilgange til deres situation, som dermed vil bidrage positivt til deres rehabilitering.

Omlægningen er igangsat, men resultaterne vil forventelig vise sig over en længere periode end blot 2018/2019. Det forudsættes samtidig, at andre relevante fagområder og afdelinger i Aalborg ligeledes omlægges i sammenhæng med den vedtagne strategi "Nye Fælles Veje".

Familie- og Socialudvalget vil ultimo 2019 blive orienteret om status for omstillingsprocessen i form af den kvartalsvise ledelsesinformation vedrørende økonomi- og aktivitetstal.

Høring

Sagsfremstillingen og de ændrede og vejledende beskrivelser af serviceniveauerne på §§ SEL 85, 105, 107 og 108 sendes i høring i Handicaprådet og relevante LMU'er, OMU Center for Dag- og Døgntilbud, AMU-SA, relevante MED udvalg i Børne- og Familieafdelingen og Jobcentret. Herudover sendes materialet også i høring i Ældre- og Handicapforvaltningen. Endeligt orienteres relevante ledergrupper i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen. For uddybning se tidsplanen nedenfor.

Tidsplan

Første behandling FL	27.03.19
Første behandling FSU	05.04.19
Til foreløbig orientering <ul style="list-style-type: none"> • Ledermøde Socialafdelingen	12.04.19
Høringsperiode	08.04.19 - 15.05.19 (AMU-SA 21.05.19)
- Handicaprådet	25.04.19
- LMU Specialgruppen	08.05.19
- LMU Støttekorps	Ekstraordinært 09.05.19
- OMU Center for Dag – og Døgntilbud	Ekstraordinært 15.05.19
- Relevante MED-udvalg i Børne- og Familieafdelingen og Jobcentret	
- Ældre- og Handicapforvaltningen	
- AMU-SA	21.05.19
Anden behandling FL	29.05.19
Anden behandling FSU	07.06.19
Til orientering <ul style="list-style-type: none"> - Ældre- og Handicapforvaltningen samt øvrige ledergrupper i FB	Mailes umiddelbart efter beslutningen 07.06.19

Bilag:

Bilag 1 - udvikling på voksenservicelovsområdet i antal og økonomi

Bilag med eksisterende serviceniveau

Serviceniveau SEL § 85

Serviceniveau SEL § 105

Serviceniveau SEL § 107

Serviceniveau SEL § 108

Punkt 3.

Godkendelse af ændring af serviceniveauet på børnehandicapområdet - 1. behandling

2019-023127

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen indstiller, at Familie- og Socialudvalget godkender,

- at sagsbeskrivelsen med tilhørende bilag sendes i høring i Handicaprådet, LMU Specialgruppen, relevante MED-organer i Børne- og Familieafdelingen og AMU-SA
- at de vejledende serviceniveauer for merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste på børneservicelovsområdet træder i kraft 15.06.19.

Beslutning:

Godkendt mhp., at sagen sendes i høring forud for forventelig 2. behandling i Familie- og Socialudvalget den 07.06.19.

Udvalget er opmærksom på med denne indstilling at skabe råderum til tidligere indsatser til børn, der er udfordret af at komme i skole.

Videre, at der gives en orientering om indstillingen på fællesmøde med Familie- og Socialudvalget, Skoleudvalget og Beskæftigelsesudvalget den 30.04.19.

Sagsbeskrivelse

Lederen af Specialgruppen deltager under punktet.

Familie- og Socialudvalget godkendte den 22. maj 2015 den første udgave af Specialgruppens vejledende serviceniveauer for merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste i henhold til Servicelovens §§ 41 og 42.

Baggrunden for sagsfremstillingen i 2015 var, at Aalborg Kommune lå højere i de gennemsnitlige udgifter til de handicapkompenserende ydelser efter SEL §§ 41 og 42 end øvrige 6-byer.

Imidlertid har 6-by tallene senest fra 2017 vist, at flere af byerne har reduceret deres udgifter til SEL §§ 41 og 42. Aalborg Kommune havde dermed fortsat de højeste merudgiftsydelser og udgifter til tabt arbejdsfortjeneste pr. 0-22 årige i 2017 rapporten, som var baseret på regnskab 2016. I 2015 lå udgifterne også tilsvarende højt i Aarhus, men disse blev reduceret betydeligt i 2017. Det konstateres dog samtidig i denne forbindelse, at væsentlige forskelle i kontering mellem 6-byerne udgør en del af forklaringen på forskellene mellem 6-byerne. For uddybning henvises til bilag vedrørende 6-by nøgletal.

Udviklingen i Aalborg Kommunes budget og regnskab på bevillingsområdet "pasning af egne hjemmeboende handicappede børn" har siden 2014 haft følgende udvikling:

Tabel 1: Udvikling i budget og regnskab for bevillingsområdet er i perioden 2014-2019

	Budget mio. kr.	Regnskab mio. kr. Ad. *	Difference
2014	100	98	2
2015	100	93	7
2016	97	90	7
2017	89	92	-3
2018	94	101	-7
2019	100		

Ad.* Hjemmetræning bevilget af Børne- og Familieafdelingen er ligeledes indeholdt i regnskabstallet. Udgiften for dette har i perioden 2016-2018 ligget på 2-3 mio. kr. årligt. Herudover er udgiften til kørsel efter SEL § 32 ligeledes blevet en del af bevillingsområdet med virkning fra 2018. Udgiften for dette var i 2018 ca. 3,5 mio. kr.

Bevillingsområdet "pasning af egne hjemmeboende handicappede børn" er budgetgaranteret med 50 % statsrefusion.

Som tabellen viser, resulterede det ændrede serviceniveau i 2015 i et efterfølgende lavere forbrug i årene frem til 2018. Det betød også, at budgettet undervejs blev reduceret i overensstemmelse med målet på området. Den forholdsvise store stigning fra 2017 til 2018 skyldes langt hen ad vejen en ændring i finansieringen af kørsel efter Servicelovens § 32, som i løbet af 2018 ligeledes finansieres over bevillingsområdet "pasning af egne hjemmeboende handicappede børn". Udgiften til dette udgjorde ca. 3,5 mio. kr. i 2018 og var en del af Effektiviserings og moderniseringskataloget. Endeligt skyldes stigningen i 2018 også stigende udgifter til tabt arbejdsfortjeneste som følge af skolevægring. Forvaltningen er sammen med Skoleforvaltningen optaget af, at børnene sikres den bedst mulige udvikling, hvorfor tabt arbejdsfortjeneste pga. skolefravær skal være undtagelsen frem for reglen.

Forvaltningen fremsender fornyet forslag til serviceniveauer på området, da budgettet de senere år ikke er overholdt, og udgifterne har været stigende. Der har været et løbende pres på området, som forvaltningen med denne indstilling søger at imødegå. Sammenlignet med de øvrige 6-byer er der tale om et højt serviceniveau, hvilket underbygger, at der er basis for at revidere serviceniveauerne. For uddybning henvises til bilag vedrørende 6-by nøgletal.

Ændret serviceniveau

Serviceniveauerne for merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste efter Servicelovens §§ 41 og 42 er blevet efterset og forslag fremlægges nu til ændring i overensstemmelse med Socialafdelingens kerneopgave.

"Vi skal medvirke til, at de børn, unge og voksne vi kommer i kontakt med oplever en forandring og øger muligheden for at mestre eget liv".

De nye serviceniveauer vil blive effektueret ved nyvisitationer samt løbende ved opfølgninger og revurderinger af barnet og familiens behov. Af det vedhæftede bilag fremgår ændringerne med gult:

For uddybning af de vejledende serviceniveauer på Servicelovens §§ 41 og 42 henvises til det vedlagte bilag med beskrivelse af forslagene til vejledende serviceniveauer på området. De eksisterende serviceniveauer er i bilaget samlet til ét katalog. Der er tale om vejledende serviceniveauer, da der i forhold til den enkelte borger altid skal finde en konkret og individuel vurdering sted, således skøn ikke sættes under regel.

De væsentlige ændringer i de vejledende serviceniveauer fremgår nedenfor. Det vil sige, at der herudover vil være tale om flere områder med reduceret timetal:

- Privatansat hjælper
  - Niveaue er generelt nedjusteret lidt, og harmoniseret med tabt arbejdsfortjeneste
- Kørsel
  - Formuleringen er ændret væsentlig, men indholdet afviger ikke betydeligt fra det eksisterende beskrevne serviceniveau. I praksis vil der sandsynligvis være en del ændringer, da Specialgruppen i langt højere grad vil lægge op til, at barnet skal transportere sig selv, eller forældrene skal køre. I øvrigt harmoniseret med kørsel til skole, i det omfang det er muligt pba. forskellig lovgivning.
- Hjælpemiddelbil
  - Niveaue er generelt nedjusteret lidt. Der er kørsel, der ikke længere dækkes.
- Andre merudgifter
  - DUS – dækkes ikke som merudgift.
  - Slid på tøj og sko dækkes ikke længere.
- Tabt arbejdsfortjeneste
  - Niveau generelt nedjusteret lidt og harmoniseret med privatansat hjælper
- Tabt arbejdsfortjeneste ved Skolevægning
  - Formuleringen er ændret væsentlig. Der er således en del ændringer, da det i langt højere grad, som lovgivning foreskriver, præciseres, at skolen sikrer et skoletilbud og/eller pasning. Der indføres tidsfrister, der forpligter dette. Målet er, at børnene sikres den nødvendige skolegang og udvikling – helt i tråd med Nye Fælles Veje.

Proces

De vedlagte forslag til beskrivelse og ændringer af serviceniveauerne for merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste er tilvejebragt ved et seminar, hvor både ledelse og repræsentanter fra rådgivergruppen deltog.

Processen har skabt et fælles afsæt i medarbejdergruppen for den videre formidling og omsætning af materialet.

Formidling af serviceniveau

Godkendes de fremlagte forslag til vejledende serviceniveauer på Servicelovens §§ 41 og 42 vil de eksisterende serviceniveauer blive erstattet med de vedlagte vejledende ændringstiltag. Materialet vil således fortsat være offentliggjort på Aalborg Kommunes hjemmeside, hvor erfaringerne har vist, at en øget gennemsigtighed for borgerne i Aalborg Kommune øger mulighederne for en bedre forventningsafstemning mellem borger og Aalborg Kommune.

Forventet effekt

Der forventes budgetoverholdelse i 2019 og forventeligt også et lavere regnskabstal i 2019 end 2018.

Høring

Sagsfremstillingen og de ændrede og vejledende beskrivelser af serviceniveauerne på §§ SEL 41 og 42 sendes i høring i Handicaprådet, LMU Specialgruppen, relevante MED-organer i Børne- og

Familieafdelingen samt AMU-SA. Herudover orienteres den øvrige ledergruppe i Socialafdelingen samt myndighedsområdet i Skoleforvaltningen. Indstillingen sættes også på fælles udvalgsmøde mellem BSU, SKU og FSU den 30/4 til orientering. For uddybning se tidsplanen nedenfor.

Tidsplan

Første behandling FL	27.03.19
Første behandling FSU	05.04.19
<i>Til foreløbig orientering</i>	
• Ledermøde Socialafdelingen	12.04.19
• Skoleforvaltningen	
• Fælles udvalgsmøde BSU, SKU og FSU	30.04.19
Høringsperiode	08.04.19 – 15.05.19 (AMU-SA 21.05.19)
- Handicaprådet	25.04.19
- LMU Specialgruppen	08.05.19
- Relevante Med organer i Børne- og Familieafdelingen	
- AMU-SA	21.05.19
Anden behandling FL	29.05.19
Anden behandling FSU	07.06.19
<i>Til orientering</i>	
- Ledermøde Socialafdelingen	
- Skoleforvaltningen	

Bilag:

Serviceniveau - SEL §§ 41 og 42

Bilag med 6-by nøgletal 2017 (regnskab 2016) vedrørende børnehandicapområdet

Punkt 4.

Godkendelse af proces for arbejdet med inklusion samt organiseringen af specialtilbudsviften på 0-6 års området

2018-092812

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen indstiller, at Familie- og Socialudvalget godkender

- at der tilrettelægges en proces, der med afsæt i nedenstående grundlag har til formål at udarbejde konkrete anbefalinger til fælles principper og retningslinjer for arbejdet med inklusion i alle Børne- og Familieafdelingens dagtilbud på 0-6 års området

- at anbefalingerne til fælles principper og retningslinjer skal danne grundlag for en fortsat proces med nytænkning og anbefalinger til en fremadrettet organisering af støttegrupper og specialtilbud på 0-6 års området

- at nærværende indstilling sendes til drøftelse i AMU-BFA forud for igangsætning af processen

- at endeligt forslag til fælles principper og fremadrettet organisering af støttegrupper og specialtilbud på 0-6 års området sendes til drøftelse i MED-systemet og til godkendelse i Familie- og Socialudvalget

Beslutning:

Godkendt.

Sagsbeskrivelse

Både på nationalt plan med ny dagtilbudslov og den styrkede pædagogiske læreplan samt på kommunalt plan i Børn- og ungepolitikken, Udviklingsstrategien for børn, unge og familier og Nye fælles veje i Aalborg Kommune understreges det, at der skal tages højde for børn i udsatte positioner/børn med særlige behov. Der er et øget fokus på, om børn med særlige behov gives mulighed for at være en del af et børnefællesskab/pædagogisk læringsmiljø, hvor der er plads til forskellighed. Samtidig understreges det, at børnene så vidt det overhovedet er muligt skal forblive i deres nærmiljø. Udover ovenstående strategier kan det i øvrigt nævnes, at Skoleforvaltningen aktuelt er i gang med formulere en ny vision 2025 på inklusionsområdet.

Inklusion var et af 4 spor i den pædagogiske udviklingsplan på 0-6 års området - *Dagtilbuds for fremtiden* - som er sat på standby efter ikrafttrædelsen af ny dagtilbudslov, da arbejdet med inklusion/børnefællesskaber adresseres i den styrkede pædagogiske læreplan. Der er aktuelt i Børne- og Familieafdelingen ikke nedskrevet fælles principper og retningslinjer, for det inkluderende pædagogiske (herunder specialpædagogiske) arbejde, som kan understøtte realiseringen af intentionerne med den nye dagtilbudslov og den styrkede pædagogiske læreplan. Samtidig kan det konstateres, at børn i støttegrupper og specialtilbud i relativt begrænset omfang har tilknytning til almenområdet – jf. vedlagte bilag 1 med oversigt over specialtilbud, støttegrupper og specialgrupper på 0-6 års området og deres tilknytning til almenområdet. Det drejer sig om følgende tilbudstyper:

- Basisdagplejen
- Dobbeltplads i dagplejen
- Støttegrupper i vuggestuer og børnehaver (dagtilbudslov § 4)
- Specialgrupper i børnehaver (SEL. § 32)
- Specialbørnehaver (dagtilbudslov § 4 og SEL. § 32)

På baggrund af ovenstående ses der et behov for udarbejdelse af fælles principper og retningslinjer for arbejdet med inklusion på 0-6 årsområdet. Ligesom der kan være behov for nytænkning af placeringen af børn med særlige behov i støttegrupper iht. dagtilbudslovens § 4 og i specialtilbud/-grupper iht. servicelovens § 32, idet børnene, der visiteres til støttegrupper og specialtilbud flyttes væk fra deres nærmiljø og ikke i alle tilfælde har mulighed for at være en del af et børnefællesskab/pædagogisk læringsmiljø med børn fra almenområdet.

Afsættet for fælles principper og retningslinjer skal tages i ovenfor nævnte ny lovgivning og de kommunale strategier på børneområdet og det specialiserede område. Ligesom der skal inddrages viden fra forskning om pædagogisk praksis, der fremmer læringspotentiale og udviklingsmuligheder hos børn med særlige behov. Det skal være forskning, der tager afsæt i sammen mindst som ny lovgivning og de allerede kendte strategier på området. Herunder falder også grundtankerne i ICDP, som særligt Dagplejen har arbejdet med. I bilag 2 findes en uddybning af aktuel viden og forskning sammen med en kort introduktion af ICDP ift. inklusionsindsatsen og i forlængelse heraf er der oplistet en række relevante nedslag i ny lovgivning og strategier på børneområdet og det specialiserede område. Ud over den omtalte forskning i bilag 2, kan der være øvrigt relevant forskning, der skal inddrages i udarbejdelsen af fælles principper og retningslinjer for arbejdet med inklusion på 0-6 års området.

Principper og retningslinjer for inklusion:

Med afsæt i viden og forskning samt lovgivning og strategier på området (jf. bilag 2) er der i nedenstående opstillet eksempler på inkluderende principper, som kan være gældende på 0 – 6 års området i Børne- og Familieafdelingen. Der skal tilrettelægges en inddragende proces, hvor nedenstående skal kvalificeres og hvor der kan komme yderligere konkrete anbefalinger til indhold, omfang, ordlyd m.v (jf. afsnit vedr. proces).

Mulighed for aktiv deltagelse i de almene fællesskaber.

- Vi udvikler læringsfællesskaber, så børn i udsatte positioner kan deltage i dagtilbud i eget nærmiljø
- Vi vil hellere flytte medarbejdere (kompetencer) ud i barnets nærmiljøer, end vi vil flytte barnet
- Alle børn skal føle sig velkomne, betydningsfulde, værdsatte og forpligtede i deres dagtilbud

Forskellighed opfattes som en ressource

- Fra individuelle beskrivelser til beskrivelse af, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer i dagtilbuddene kan understøtte, at alle børn i den aktuelle børnegruppe kan deltage.

Fra kompensation til udvikling

- Vi vægte indsats, der har fokus på egenmestring.

Tættere forbindelse mellem almen- og specialpædagogikken

- Tilstrækkelige pædagogiske kompetencer og/eller mulighed for specialpædagogisk sparring

Forældresamarbejde omkring børnefællesskabets betydning

- Der udvikles procedurer for samarbejde med forældre, således at forældre får en forståelse af betydningen af, at alle børn er en del af børnefællesskabet

Fra beskrivelse af vanskeligheder til beskrivelse af udviklingsmuligheder

Børn med meget komplekse problemstillinger/behov vil fortsat tilbydes en plads i specialtilbud, som ikke nødvendigvis er i nærmiljøet. Men de pædagogiske læringsmiljøer skal i videst muligt omfang inkludere børnene på lige fod med andre børn.

- Inklusion er en fælles opgave for hele institutionen
- Special- og almenpædagogisk viden deles i kollegialt samarbejde
- Medarbejderne skaber mulighed for forskellige former for deltagelse
- Organisering og samarbejde understøtter fællesskaber på tværs af special- og almenområdet

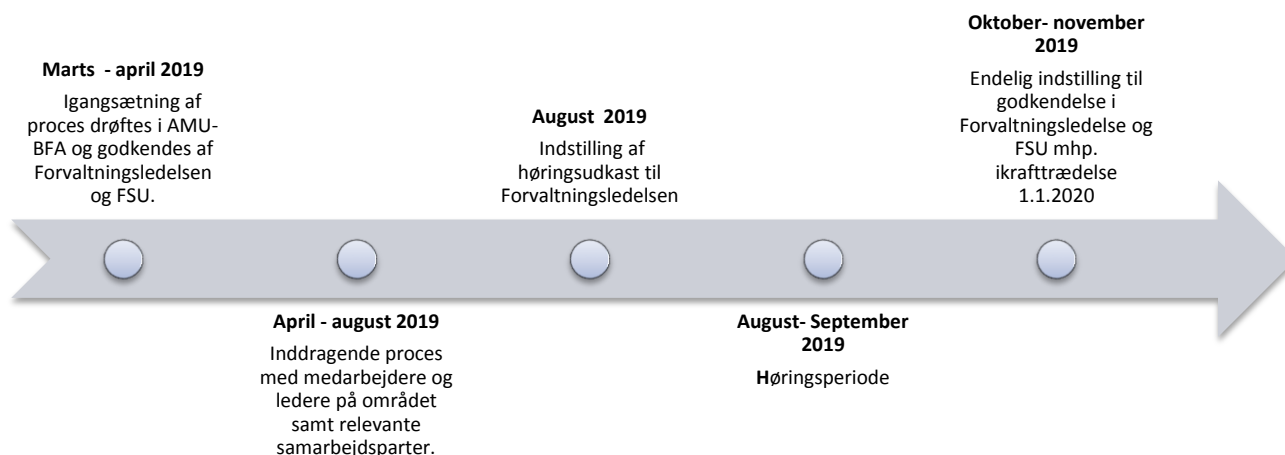
Nytænkning af støtteindsatser og specialtilbud på 0-6 års området

Med afsæt i anbefalinger til fælles principper og retningslinjer skal området have et serviceeftersyn og nytænkes. Ligesom der skal ses på, hvordan en fremadrettet organisering af støttegrupper og specialtilbud på 0-6 års området, bedst kan understøtte en omsætning af principperne i praksis. Endvidere skal Børne- og Familieafdelingen undersøge på:

- Nyeste viden og forskning på området (jf. bilag 2)
- Om der er inspiration at hente fra øvrige kommuner. Herunder 6-byerne
- Hvordan Aalborg placerer sig ift. øvrige 6-byer og/eller andre relevante byer ift. økonomi på området
- Om der ved en nytænkning af området, fortsat vil være behov for det samme antal pladser
- Om en nytænkning af området vil påvirke målgrupperne for støtteindsatser (arbejdsgruppen skal ikke forholde sig til indsatstyperne for støtteindsatser, som er blevet omlagt i foråret 2018)
- Om nytænkning af området giver anledning til at genoverveje oprettelsesparagrafferne for specialtilbud efter henholdsvis Dagtilbud lovens § 4 og Servicelovens § 32

Procesplan

Der er nedsat en projektgruppe, der har til opgave at sikre en inddragende proces i tæt samspil med AMU-BFA og Dagtilbudsgruppen. Processen skal involvere medarbejdere og ledere fra praksisfeltet på området, teamledere i dagplejen, dagtilbudsledere, samarbejdspartner i myndighed, Skoleforvaltningen m.fl.. Den inddragende proces skal i første omgang fokusere på udarbejdelse af anbefalinger til fælles principper og retningslinjer for arbejdet med inklusion på 0-6 års området. Med afsæt heri skal processen efterfølgende fokusere på nytænkning og anbefalinger til fremadrettet organisering på området. Overordnet procesplan (detaljeret procesplan vedlagt i bilag 3):

Tilbudstyper

Tilbudstype	Aldersgruppe	Antal pladser
Institutioner med støttegrupper dagtilbudslovens § 4	0-2 år	12
Institutioner med støttegrupper dagtilbudslovens § 4	3-6 år	78
Indsatsteam	0-6 år	?
Dagplejen (Basis og dobbeltpladser)	0-2 år	50
Specialtilbud efter SEL § 32	0-6 år	75

Processen med nytænkning af området tager afsæt i den nuværende økonomiske rammer på området:

Bilag

- Bilag 1 Oversigt over pladser i specialtilbud, støttegrupper og specialgrupper på 0-6 års området og deres tilknytning til almenområdet.
- Bilag 2 3 forskellige grundforståelser, der kendetegner specialpædagogikken, ICDP og inklusionsindsatsen samt relevante nedslag i ny lovgivning og strategier på børneområdet og det specialiserede område.
- Bilag 3 Procesplan

Bilag:

Bilag - oversigt over støttegrupper og specialtilbud på 0-6 års området

Bilag - 3 grundforståelser, som er kendetegnende for specialpædagogikken + ICDP og inklusion

Bilag - Procesplan

Punkt 5.

Godkendelse af ansøgning om etablering af partnerskaber mod negativ social kontrol

2019-022978

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen indstiller, at Familie- og Socialudvalget godkender ansøgning om etablering af partnerskaber mod negativ social kontrol.

Beslutning:

Godkendt.

Sagsbeskrivelse

Der er fremsendt ansøgning til Udlændinge- og Integrationsministeriet under forudsætning af politisk godkendelse. Ansøgningen udspringer i regi af SSP.

Formålet med puljen er at støtte etableringen af partnerskaber mellem kommuner og civilsamfundsaktører i områder med store udfordringer med negativ social kontrol. Indsatsen skal bidrage til at øge lokalmiljøernes modstandskraft over for negativ social kontrol gennem etablering af et bedre og mere målrettet samspil mellem aktører i områderne. Der er i alt afsat 10 mio. kr.

Der vil i projektet indgås et partnerskab med Integrationsrådet, Foreningen for Kvinders Vækst, kvindeforeningen SAWA og Elsk Aalborg International.

Formålet med partnerskabet er at drage erfaringer fra hinandens viden, hvor vi som kommune kan få indsigt i tilgang til målgruppen, mens vi som myndighed samtidig får mulighed for, at oplyse om og udbrede kendskabet til danske frihedsrettigheder og frihedsværdier i miljøerne.

Ansøgningen skal ses i sammenhæng med Aalborg Kommunes strategi for forebyggelse og håndtering af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, hvor et af indsatsområderne er udvidet dialog med civilsamfundet.

Der søges samlet om 706.750 kr. Midlerne udmøntes til projektleder, projektgruppe, aktiviteter samt undervisning.

Projektet forankret ved sekretariatet for SSP/Trivsel med ledelsesansvaret placeret ved Center for Tværfaglig Forebyggelse. Projektperioden løber fra 1. april 2019 til 31. december 2020. Der er ikke krav om videreførelse.

Bilag:

Ansøgningskema.docx

Budgetskema.xlsx

Noter til budget.docx

Punkt 6.

Orientering om ændring af reglerne for plejefamilier

2019-004735

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen fremsender til Familie- og Socialudvalgets orientering, at Folketinget har vedtaget en række ændringer af serviceloven vedrørende plejefamilier.

Beslutning:

Til orientering.

Sagsbeskrivelse

Ved L8 2018/19 har Folketinget vedtaget regelændringer vedrørende plejefamilier. I nærværende skrivelse orienterer Socialsekretariatet og Familieplejen overordnet om de lovændringer og de afledte konsekvenser i praksis, som har relevans for Socialafdelingen.

A. De relevante lovændringer som følger af L8 2018/19

Der indføres 3 nye plejefamilietyper, som varierer efter de støttebehov og indsatser, som plejefamilien godkendes til at håndtere:

”Almen plejefamilietype”

Den almene plejefamilietype godkendes til at levere en grundlæggende indsats og omsorgsfuldt familieliv med struktureret hverdag. Den er møntet på anbringelse af et barn/en ung med let eller moderat støttebehov. Der kan være tale om samarbejde med fagpersoner, men der er ikke krav om særlig viden eller faglige kompetencer hos plejefamilien. Dermed er der ikke tale om godkendelse til at håndtere svære problematikker, og det fremgår således af bemærkningerne til loven, at den almene plejefamilie ikke kan modtage et barn eller en ung i pleje med svære støttebehov.

”Forstærkede plejefamilier”;

Den forstærkede plejefamilie godkendes til at håndtere et barn/en ung med moderate til svære støttebehov. Plejefamilien har viden om særlige behov og/eller børn/unge i mistrivsel. Der kan være samarbejde med eksterne fagpersoner, og plejefamilien kan medvirke til supplerende støtte/behandlingsindsatsen qua deres faglige og personlige kompetencer.

Den forstærkede plejefamilie spiller mere aktiv rolle i opfølgning, eksempelvis under vejledning fra professionelle behandlere eller tilbud. Der kan også være tale om, at der i perioder er brug for ekstra støtte/behandling. Denne plejefamilietype forudsættes anvendt på omsorgsvigtede børn og unge med angst og højt skolefravær eller omsorgsvigtede med selvskadende adfærd og selvmordstanker mv.

”Specialiserede plejefamilier”;

Den specialiserede plejefamilie godkendes til at håndtere børn/unge med svære støttebehov eller tegn på mistrivsel, og som har gavn af familielignende rammer. Den kan være relevant, når den vurderes egnet til at håndtere det komplicerede forældresamarbejde. Den vil have særlige kompetencer og kvalifikationer, som er en forudsætning for at indgå i samarbejde med fagpersoner og i supplerende støtte/behandling.

Der kan eksempelvis være tale om plejefamilie, som har solid erfaring med målgruppen, relevant uddannelse, krisehåndtering, sorgreaktioner mm. Den specialiserede plejefamilie kan endvidere være relevant til at varetage børn og unge med psykiske eller fysiske funktionsnedsættelser, mental retardering, eller epileptiske anfald med udad reagerende adfærd. Den forudsættes tillige relevant ved anbringelse af massivt omsorgsvigtede børn/unge med behov for akutanbringelse.

Socialtilsynet godkender og indplacerer de tre nye plejefamilietyper i de rette kategorier. Deraf følger ændringer i lov om socialtilsyn, jf. lovforslagets § 2. Servicelovens § 66A stk. 1 og 2 indeholder regler for plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier, og godkendelse heraf. Fremadrettet er det alene netværksplejefamilier, som godkendes som konkret egnede af kommunen, resten godkendes af Socialtilsynet.

Servicelovens § 66b samler reglerne om netværksplejefamilier. I stk. 4 præciseres reglerne om omkostningsgodtgørelse til netværksplejefamilie, og som noget nyt at op til 20.000 kr. årligt kan dækkes som øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation. Det skal dog fortsat kunne godtgøres, at der er behov og hvad dækningen af dette behov forventes at beløbe sig til, men der er ikke krav om dokumentation for udgiften. Det kan f.eks. være dækning af udgifter til medicin, vådeliggerudstyr el.lign. Der er ikke tænkt indholdsmæssige ændringer af kommunernes praksis for omkostningsdækning.

Der er vedtaget krav om nyt vidensbaseret grundkursus til plejefamilier samt et intensivt opstartsforløb i begyndelsen af anbringelsen, som er relevant og tilpasset den konkrete opgave. Der indføres endvidere et krav om, at den støtte, som kommunerne skal tilbyde plejefamilier i løbet af anbringelsen i form af

supervision, råd, vejledning og efteruddannelse, skal være intensiv i begyndelsen af en anbringelse. Socialstyrelsen skal udarbejde et intensivt opstartsforløb, der stilles til rådighed for kommunerne. Ifølge lovens § 66 c, stk. indføres et krav om, at støtten skal gives af en anden person end den, der aftaler honorering og andre vilkår i plejefamilien. Forslaget gælder alle plejefamilietyper, herunder også netværksplejefamilier.

§ 66d, hvor kommunalbestyrelsen skal tilbyde den fornødne faglige støtte til plejefamilier videreføres, dog således at netværksplejefamilier sikres ret til faglig støtte og pligt til efteruddannelse/supervision. Også adoptanter får ret til faglig støtte.

Det fremgår af § 66e at egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, jf. § 66, stk.1, nr. 5, skal være godkendt som konkret egnede i forhold til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune. Der er tale om videreførelse af gældende ret. I bemærkningerne præciseres, at i de situationer, hvor flere børn/unge, der har ensartede problematikker, bor i samme bygning med fællesarealer, fastansat personale, fælles ledelse mv., vil det tale for at der er tale om opholdssteder/institution (gokendes af socialtilsynet) frem for egne værelser (konkret godkendelse af kommunen).

L8 er vedtaget i december 2018 med ikrafttræden den 1. juli 2019. Dog vil nugældende regler fortsat finde anvendelse i eksisterende anbringelser i allerede godkendte plejefamilier.

B. Konsekvenser for Familieplejen

Familieplejen har i alt 368 anbragte børn/unge i 277 plejefamilier, heraf 44 netværksfamilier. Derudover er der 111 børn i aflastning i 69 aflastningsfamilier.

I Aalborg Kommune anbringes der ca. 60 børn/unge årligt i ca. 50 plejefamilier. Det betyder, at der fra ikrafttrædelse af loven juli 2019 skal ca. 20-25 familier gennem et intensivt opstartsforløb – 2020 og frem ca. 50 familier årligt. I Familieplejen i Aalborg Kommune er der ansat 12 familieplejekonsulenter – 8 der varetager supervisionen i de ordinære plejefamilier, og 4 (ikke fuldtid) der varetager supervisionen og godkendelser i netværksplejefamilier (Familieplejen er beskåret med en stilling pr. 1.1.2019).

Jf. Servicelovens §66 c stk. 1 nr. 1-4 skal kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for barnet eller den unges ophold hos plejefamilien, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, sørge for, at plejefamilien modtager den fornødne supervision, rådgivning og vejledning i overensstemmelse om plejeopgavens omfang. Aalborg kommunes serviceniveau ligger på 6 supervisioner årligt pr. familier, derudover er der ca. 30-35 plejefamilier, der modtager en forstærket indsats (fx øget supervision, marte meo forløb, etc.).

Jf. Servicelovens §66 c stk. 2, skal støtten jf. stk 1. være intensiv i begyndelsen af anbringelsen, dvs. det første år af anbringelsen. Konkret betyder dette, at man som plejefamilie ifm. alle nyanbringelser skal tilbydes 24 timers undervisning, som bygger oven på den viden der er givet på grunduddannelsen, som varetages af Socialtilsynet. Undervisningen skal påbegyndes senest 6 måneder efter anbringelsen – under hensyntagen til anbringelsen – og være afsluttet senest 12 måneder efter anbringelsen.

Socialstyrelsen har sammen med VIA og VABU (Videnscenter for Børn og Unge – Center for Familiepleje – Københavns Kommune) udarbejdet et koncept bestående af 5 grundmoduler og 10 tilvalgsmoduler, som er muligt at målrette den enkelte plejefamilies behov. Alle kommuners familieplejekonsulenter tilbydes uddannelse i ovenstående (indledningsvis er der 180 pladser, som skal fordeles til familieplejekonsulenter over hele landet) m.h.p. at familieplejekonsulenterne i de respektive kommuner skal kunne varetage undervisningen af plejefamilierne efterfølgende.

I efteråret 2019 skal familieplejekonsulenterne i Aalborg kommune således på kursus i Socialstyrelsens opstartsforløb. Omfanget heraf er foreløbig sat til en varighed af 5 dage, herudover e-learning og aktiviteter mellem kursusdagene.

Ovenstående betyder, at vi kan estimere at skulle bruge gennemsnitligt 1200 ekstra timer årligt alene på undervisning af plejefamilier, hertil kommer forberedelse, etc. Vi estimerer samlet set, at faciliteringen og administreringen af det nye lovgrundlag for så vidt angår uddannelse- og kursusaktivitet for plejefamilier samlet set vil kunne udgøre en fuldtidsstilling.

Ifølge Servicelovens §66 c stk. 3 indførelse af krav om, at supervisionen skal gives af en person, som ikke aftaler honorering og andre vilkår i plejefamilien.

I 2016 blev det politisk besluttet, at alle kontrakter udarbejdes for en 3 årig periode (dog ikke + 16 år og efterværn). Dette for at skabe mere ro i anbringelsen samt give plejefamilierne mere økonomisk stabilitet. Estimeret er der ca. 160 kontrakter årligt som skal genfastsættes.

Familieplejen har besluttet at placere vederlagsfastsættelsen i "matchgruppen", hvilket i praksis betyder at honoreringen trækkes væk fra familieplejekonsulenten der giver plejefamilien supervision.

I denne forbindelse flyttede man en medarbejder fra "supervisionsgruppen" til "matchgruppen". Der forventes ikke et yderligere ressourceforbrug ved denne ændring.

De kommende lovændringer er drøftet i regi af 6-by-ledermøde for ledere af Familieplejeafdelingerne i landet, og ovenstående beskrivelser af vores tanker om forvaltning af lovområdet er afstemt i 6-by-regi.

C. Økonomiske konsekvenser

De samlede økonomiske konsekvenser af lovforslaget skønnes at medføre en årlig merudgift på 7,3 mio. kr. på landsplan. I Aalborg Kommune svarer det til ca. 250.000 kr. Det forventes, at der vil være DUT kompensation, men henset til opgavens art, tidsforbrug pr. plejefamilie sammenholdt med antallet af plejefamilier i Aalborg Kommune, vurderes det vanskeligt at opfylde lovens krav og ambitioner inden for denne økonomiske ramme. På nuværende tidspunkt er det dog ikke muligt at vurdere, hvor stor afvigelsen mellem den faktiske merudgift og DUT kompensationen vil være, da Styrelsens opstartsforløb samt de krav der stilles til et intensiveret opstartsforløb og udgifter til opstartskurser/-moduler endnu ikke er endelig kendte. Såfremt den nye lovgivning kræver yderligere indsats end der er DUT kompensation til, vil familieplejen prioritere i øvrige opgaver i dialog med familiegrupperne.

Punkt 7.

Orientering om ny lov om Familieretshuset

2019-021819

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen fremsender til Familie- og Socialudvalgets orientering, at Folketinget har vedtaget ny Lov om Familieretshuset.

Beslutning:

Til orientering.

Børne- og Socialministeriets publikation om kommunernes og Familieretshusets samarbejde i familieretlige sager vedhæftes referatet.

Sagsbeskrivelse

Lov om Familieretshuset er en udmøntning af den politiske aftale om ét samlet familieretligt system. Lovændringen indebærer, at alle familieretlige sager, der indtil den 01.04.2019 behandles i Statsforvaltningen, Ankestyrelsen og domstolene fremadrettet behandles i et tostrengt system bestående af Familieretshuset (administrativ myndighed) og Familieretten (domstolsenhed).

Alle familieretlige sager starter i Familieretshuset, hvor der foretages en indledende screening af sagerne. Ved screeningen afdækkes dels faktuelle forhold vedrørende sagen, herunder hvilken type af sag der er tale om, og hvem der er sagens parter, men også forhold vedrørende sagens kompleksitet, herunder parternes konfliktniveau og eventuelle risikofaktorer såsom misbrug, psykisk sygdom, social udsathed og familiens kontakt til de sociale myndigheder. Familieretshuset foretager visitationen af sagen på baggrund af en indledende screening, og opdeler dem i grønt, gult og rødt spor:

- § 5 sager (grønt spor): Helt enkle sager, eksempelvis hvor forældrene er enige og blot har behov for registrering af en aftale.
- § 6 sager (gult spor): Ikke-komplekse problemstillinger, hvor der er uenighed og behov for konfliktløsning/rådgivning og evt. afgørelse. I komplicerede juridiske sager eller hvis der træffes afgørelse om forældremyndighed/bopæl/samvær som har indgribende betydning for barnet, indbringer Familieretshuset sagen for Familieretten.
- § 7 sager (rødt spor): Sager, hvor der udover problemstillinger vedrørende forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær også foreligger andre risikofaktorer for barnets trivsel, såsom konfliktniveau, vold, misbrug, psykisk sygdom m.v. I disse konfliktfyldte/risikobetonede sager, hvor børnene vurderes særligt udsatte, inddrages tværgående team af børnesagkyndige og jurister med en børne- og familiefaglig tilgang, inden sagen sendes videre til Familieretten. I den slags sager vil Familieretshuset også samarbejde med kommunen, jf. nedenfor. Familieretshuset indbringer sagen for Familieretten, hvis det vurderes, at der ikke er grundlag for at fortsætte det tværfaglige arbejde.

Familieretten kommer til at ligge i byretterne, hvor en dommer træffer afgørelse i komplekse sager med store konflikter, og hvor der samtidig er andre problemer som eksempelvis vold eller misbrug. Familieretten bliver tillige anvendt i sager, hvor det ikke har været muligt at finde en løsning i Familieretshuset. I tilfælde af, at en af parterne ønsker at anke sagen, vil domstolene fungere som ankeinstans for alle sager. Familieretten får til opgave at behandle sager, hvor en af forældrene ikke efterlever myndighedernes afgørelse om eksempelvis samvær eller forældremyndighed, hvorved vedkommende tilbageholder barnet. Reformen ændrer lovens forudsætninger for fuldbyrdelse, således fuldbyrdelse udelukkende kan ske af hensyn til børnene. Retten får bemyndigelse til at tilbagesende en skilsmisssag til ny behandling i Familieretshuset, eller uddele tvangsbøder under hensyn til forældrens indkomst. I tilfælde af at en forælder tilbageholder børnene, har retten mulighed for kortvarigt at frihedsberøve en forælder med henblik på, at den anden forælder henter børnene under så rolige og kontrollerede omstændigheder som situationen tilsiger, således at børnene og forældrene så vidt muligt skånes for konflikter.

Der er endvidere vedtaget en ny formålsbestemmelse i Forældreansvarsloven, der statuerer at børnene skal vægtes over andet, og at der således skal være særlig fokus på børnenes trivsel igennem forløbet. I forlængelse af dette oprettes en særlig børneenhed, der har til formål at sikre, at børnene altid har en voksen, som de kan snakke med eller spørge til råds, hvis de er kede af det eller forvirrede. Børneenheden har endvidere til opgave, at sikre at barnets perspektiv afdækkes i sagsbehandlingen. Børneenheden består af børnesagkyndige, der er ansvarlige for, at børnene inddrages så tidligt og skånsomt i skilsmisseforløbet som muligt og får den fornødne hjælp i forbindelse hermed. Opgaven for kontaktpersonen fra Børneenheden adskiller sig fra kommunens tilbud til barnet efter serviceloven om f.eks. en støtte- og kontaktperson, som skal støtte barnet generelt og har fokus på barnets generelle trivsel.

Der indføres en såkaldt refleksionsperiode på tre måneder, hvor ægtefæller med børn, der er enige om at få en skilsmisse, får tid til at reflektere over hele situationen. I denne periode tilbydes hhv. forældrene og børnene rådgivnings- og afklaringsamtaler. Formålet med disse tilbud er, at få forældrene til at forstå betydningen af en skilsmisse, og hvordan det påvirker børnene. Derudover får forældrene vejledning til at støtte børnene på bedst mulig vis, så skilsmissen foregår på den mest hensigtsmæssige måde for børnene. Sideløbende med dette tilbud skal forældrene igennem et digitalt forløb, hvor de lærer om børnenes reaktion i forbindelse med skilsmissen, således at de på bedste vis kan støtte deres børn. Ugifte forældrepar med fællesbørn kan også få en målrettet samtale, hvis de går fra hinanden.

Forældrene får mulighed for at dele børnenes bopæl mellem sig, således at børnene kan have bopælsadresse hos begge forældre. Formålet hermed er at give forældrene mere ligeværdigt forældreskab med ligelig indflydelse på barnets forhold. Forældre med fælles forældremyndighed vil som udgangspunkt modtage halvdelen af børne- og ungeydelsen hver i disse situationer.

Barnet får som udgangspunkt automatisk delt bopæl de første tre måneder efter et brud. Det sker for at skabe mest muligt ro omkring barnet i brudsituationen. Herefter forudsætter delt bopælsforældremyndighed, at forældrene er enige herom og der er således tale om en aftalebaseret ordning mellem forældrene og ikke en afgørelse fra Familieretshuset eller Familieretten. Hvis ikke forældrene er enige om bopælsforældreskabet, startes der en sag i Familieretshuset med henblik på afgørelse herom.

I praksis kan der vise sig en udfordring i konflikter mellem forældrene, når der er aftalt delt bopælsforældremyndighed. I disse situationer er der en ligelig ansvars- og beslutningskompetence mellem forældrene og dermed ikke som ved delt bopæl, at den ene forælder har ret til at tage beslutninger og inddrages i relation til dagligdagsbeslutninger, daginstitutioner mv. og at samværsforældrens indflydelse er mere begrænset i forhold hertil. Ved delt bopæl, skal forældrene således begge inddrages. Ved større konflikter, må det forventes at forældrene alt andet lige påbegynder en sag ved Familieretshuset med henblik på at få en afgørelse om bopælen, hvis de konstaterer, at aftalen betyder, at de ikke får den ønskede indflydelse på deres forhold. I konfliktsituationer er der således risiko for, at det bliver vanskeligt at tage beslutninger, fordi forældrene gensidigt blokerer hinanden. I disse situationer, kan forældrene henvises til at søge konfliktløsning i familieretshuset, opstarte en sag om bopæl i familieretshuset. I yderste konsekvens – f.eks. hvor alternativet er anbringelse - kan kommunen bruge muligheden for at tage initiativ efter § 24 (se nærmere beskrivelse af initiativretten nedenfor), fordi barnet kommer i klemme.

Betydning for kommunen

Loven har fokus på at styrke samarbejdet mellem kommunerne og myndighederne, således at der er en hurtig udveksling af oplysninger mellem disse parter. Derudover mødes familier med et omfattende behov for hjælp med en tværfaglig og helhedsorienteret indsats. Det betyder, at kommunerne i særlige tilfælde kan indlede en sag i Familieretshuset, i stedet for mere indgribende afgørelser i det sociale system.

Der er udarbejdet en udførlig vejledning, om samarbejdet mellem Familieretshuset og kommunerne i familieretlige sager. Denne vejledning bliver tilgængelig på Schultz og retsinformation. Det er i sagens natur væsentligt, at familiegruppernes relevante medarbejdere er bekendt med indholdet af vejledningen.

Overordnet har lovændringen følgende betydning for samarbejdet mellem kommunerne og Familieretshuset:

- Familieretshusets kontakt med de sociale myndigheder ved visitation af en sag:

Efter lovens § 9 kan Familieretshuset indhente overordnede oplysninger hos kommunen. Det drejer sig om, hvorvidt der er iværksat støtte til barnet efter Servicelovens kapitel 11, og i givet fald efter hvilken bestemmelse støtten er iværksat. De kan også bede om oplysninger om, hvorvidt kommunen har gennemført eller iværksat gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse. Bestemmelsen er ikke hjemmel til at indhente oplysninger om indholdet af støtten eller den børnefaglige undersøgelse. Det er tilstrækkeligt, at kommunen telefonisk be- eller afkræfter dette.

- Samarbejdet og udveksling af oplysninger i § 7 sager (rødt spor):

Loven har skabt rammer for, at der kan være tæt samarbejde mellem Familieretshuset og kommunerne i § 7 sager, hvor dette vurderes nødvendigt og relevant. Samarbejdet kan bestå i udveksling af oplysninger samt afholdelse af tværsektorielle møder. Det er altid Familieretshuset/Familieretten og ikke kommunen, som behandler og træffer afgørelser i disse sager.

Når en sag visiteres til § 7 sag, tager Familieretshuset kontakt til kommunen senest 5 dage efter visitationen. Formålet er, at danne grundlag for afklaring af, om etablering af samarbejdet/indhentelse af oplysninger er relevant. En sådan henvendelse må anses for underretning i servicelovens forstand.

Det fremgår af § 30, stk. 1, i lov om Familieretshuset, at Familieretshuset og kommunen under behandlingen af § 7 sager kan udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende barnets og parternes personlige og familiemæssige forhold, når dette er nødvendigt af hensyn til afdækningen af, hvad der er bedst for barnet. Der er således adgang til at udveksle oplysninger om eksempelvis sociale forhold, helbredsmæssige

forhold, indsatser efter serviceloven, børnefaglige undersøgelser samt oplysninger, som kommunen har modtaget fra andre myndigheder, f.eks. som led i det tidlige forebyggende arbejde eller samarbejdet med børnehusene. Familieretshuset anmoder om oplysningerne, men kommunen er dataansvarlig og har derfor ansvaret for at vurdere, at lovens betingelser til at udlevere oplysningerne er opfyldte, ligesom orienteringspligten ihht. databeskyttelsesforordningen, notatpligten mv. skal iagttages. Kommunen har hjemmel til at udlevere oplysningerne uden forudgående samtykke fra parterne. Der er ikke formkrav til udvekslingen af oplysninger, som eksempelvis kan ske telefonisk, i et møde, ved fremsendelse af sagsakter eller i et sammenfattende notat.

Familieretshuset kan endvidere beslutte at, der skal afholdes tværsektorielle møder i sagen. Tværsektorielle møder kan ske med deltagelse af Familieretshuset, familien og kommunen, samt andre relevante personer, såsom voksne søskende, bedsteforældre mv.

Det vurderes af ministeriet, at det i op til en tredjedel af § 7 sagerne vil være relevant, at Familieretshuset i større eller mindre omfang, herunder ved udveksling af oplysninger, etablerer et samarbejde med kommunen.

Hvis der er truffet afgørelse af Familieretten i en § 7 sag, hvor der har været samarbejde mellem Familieretshuset og kommunen, kan Familieretshuset orientere kommunen om afgørelsen.

- *Samarbejdet i sager, som ikke behandles som § 7 sager*

Der er ikke skabt særlig lovhjemmel til udveksling af oplysninger i sager, som ikke visiteres til § 7 sager. Udveksling af oplysninger i disse sager sker derfor efter den almindelige databeskyttelseslovgivning. Dette gælder såvel udveksling af oplysninger, som Familieretshuset måtte anmode om samt kommunens behov af egen drift til at videregive oplysninger til kommunen, eksempelvis i sager, hvor familiens situation forværres under Familieretshusets behandling af sagen.

- *Kommunens adgang til at tage initiativ til at der rejses en sag i Familieretshuset*

Lovens § 24 tillægger kommunen en initiativret, hvilket indebærer, at kommunen har ret til at rejse en bekymring om et barns trivsel i relation til forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær over for Familieretshuset. Familieretshuset skal rejse en sag efter forældreansvarsloven uden ansøgning fra barnets forælder, hvis betingelserne i § 24 i lov om Familieretshuset er opfyldte. Sagen vil blive behandlet som en § 7-sag, og afgørelse i sagen træffes af familieretten. Kommunen kan kun anvende initiativretten i de helt særlige situationer, hvor alternativet til en ændring af forældremyndigheden, barnets bopæl eller samværsordningen er en anbringelse af barnet uden for hjemmet uden samtykke eller videreførelse af en sådan anbringelse, der allerede er iværksat. Initiativretten forventes således anvendt i få sager.

Det er endnu for tidligt at vurderer hvad det konkrete omfang af ovenstående betyder for Familiegruppernes arbejde. Jf. godkendte lovforslag DUT kompenseres kommunerne økonomisk samlet set med kr. 5,3 mill, svarende til ca. kr. 180.000 i Aalborg Kommune.

Det videre forløb

Loven træder i kraft den 01.04.2019 for såvel verserende sager som fremtidige sager.

I familiegrupperne/Specialgruppen kan der være verserende sager, som pr. 01.04.2019 skal overgå til Familieretshuset i det omfang kommunen har ydet indsats eksempelvis i forbindelse med at barnet har modtaget støtte efter Serviceloven (typisk § 11 sager), som alene udspringer af skilsmissem og som dermed bør behandles af Familieretshuset. Hvis rådgiver bliver opmærksom på, at et barn, som modtager støtte efter serviceloven, er påvirket af familieretlige problemstillinger, f.eks. af at barnets forældre, der er skilt, har et højt konfliktniveau, eller at barnets samværsordning ikke fungerer, kan kommunen vejlede barnet og familien om tage kontakt til Børneenheden i Familieretshuset med henblik på, at barnet kan modtage specifik støtte i Børneenheden f.eks. i form af børnesagkyndig rådgivning eller deltagelse i en børnegruppe. Det må derfor forventes, at familiegrupperne behandler sager i dag, som fremadrettet vil skulle behandles i Familieretshuset, idet der således i disse sager er mulighed for at imødekomme barnets behov og yde tidlig indsats i relation hertil i et andet regi.

Juridisk afdeling og Socialafdelingen gennemgår interne instruktioner med henblik på relevante opdateringer.

Familie- og Socialudvalget

Familieretshuset i Nordjylland er inviteret til et praksisgruppemøde i foråret 2019, hvor de får lejlighed til at præsentere sig og deltage i dialog med forvaltningens teamledere og fagkonsulenter i Socialafdelingen.

Bilag:

Kommunernes og Familieretshusets samarbejde i familieretlige sager

Punkt 8.

Orientering fra Rådmand og direktør

1

Forvaltningen kvitterede for en god visionsproces vedr. Budget 2020-23 med udvalgene den 26.03.19, og materiale herom kommer til at indgå i Ølandmappen.

Beslutning:

Til orientering.

Punkt 9.

Eventuelt

1

Christina Halkjær orienterede fra møde med skoledirektøren om den økonomiske ramme for særlig indsats, som er afsat i Skoleforvaltningen. I forhold til Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen oplyste forvaltningen, at rammen til sociale normeringer er på 53 normeringer.

2

Udvalgsmedlemmerne er enige i, at beredskabsplan ved vold/seksuelle overgreb på børn under 18 år fremsendes til byrådets godkendelse.

Beslutning:

Til orientering.

Punkt 12.

Godkendelse af referat

Beslutning:

Godkendt.